



Õiguskantsler

Priit Maanurm
Autowelt Baltic OÜ
priit@autowelt.ee

Teie nr

Meie 22.11.2018 nr 7-4/181514/1805111

Eestisse toodud sõidukite kohta andmete esitamine

Austatud Priit Maanurm

Pöördusite õiguskantsleri poole tähelepanekuga, et ettevõtjal tuleb Eestisse sisse veetud mootorsõidukite kohta esitada andmeid mitmele registrile. Soovisite teada, kas riik ei võiks neid registriandmeid riskasutada ja seeläbi vähendada andmete esitamise koormust.

Kui võimalik, tuleb ettevõtjate halduskoormust vähendada. Riik peaks kasutama olemasolevaid andmeid, mitte nõudma isikutelt korduvalt samade andmete esitamist.

Keskonnaministeerium ja Maanteeamet on kaalunud võimalust kasutada liiklusregistri andmeid probleemtooteregistris. Seda ei saa siiski teha, sest kummassegi registrisse kogutakse andmeid erineval eesmärgil ning kogutud andmed ei ole kattuvad. Seetõttu on jõutud järeldusele, et liiklusregistri andmed ei aita probleemtooteregistri pidamise eesmärke täita.

Probleemtooteregistrisse kogutakse andmeid, et tagada Eestis laiendatud tootjavastutus ning pidada arvestust probleemtoodetega seotud sihtarvude ning muude jäätmekäitlusega seotud ülesannete täitmise kohta. Probleemtoodete tootja peab tagama turule lastud probleemtoodest tekkivate jäätmete kogumise ja taaskasutamise, korduskasutamise või kõrvaldamise. Mootorsõidukite tootja kannab selle tegevusega seotud kulud vastavalt margipõhisele turuosale. Eestis valmistatakse mootorsõidukeid väga vähe, mistõttu vastutavad mootorsõidukite jäätmete kogumise, kõrvaldamise ja taaskasutamise eest valdavalt isikud, kes mootorsõidukeid sisse veavad (vt mootorsõiduki tootja definitsiooni [jäätmeseaduse](#) § 23 lg-s 1²).

Probleemtooteregistrisse tuleb kanda andmed iga konkreetse tootja poolt turule lastud probleemtoodete kategooriate ja koguste kohta. Andmete esitamise kohustus on sätestatud jäätmeseaduse § 26¹ lõikes 1¹ ning [probleemtooteregistri põhimääruse](#) § 15 lõikes 6.

Liiklusregistris peetakse arvestust liikluses kasutatavate sõidukite kohta. Liiklusregistris registreerimine annab loa sõidukiga maanteedel ja tänavatel liigelda, kuid müüa saab ka liiklusregistris registreerimata sõidukeid. Sõiduki võib registreerida ka kohe ostja nimele, mistõttu ei pruugi liiklusregistris olla kõigi konkreetse tootja poolt turule lastud sõidukite andmeid.

Kauba sissevedajal tuleb Statistikaametile esitada ka Intrastati aruandeid, mille põhjal tehakse väliskaubandusstatistikat. Intrastati aruandeid hakati esitama pärast Eesti Euroopa Liiduga

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

liitumist seoses tollikontrolli ning tollideklaratsioonide kadumisega EL liikmesriikide vahelises kaubanduses. Aruannete esitamise kohustuse sätestavad Euroopa Liidu määrused. Aruandeid tuleb esitada ettevõtjal, kelle kaubavoog ületab statistilise läve. Kaupade sisseveol on see piir 230 000 eurot aastas. Kaubavoona ei lähe arvesse mitte üksnes mootorsõidukid, vaid ka muu kaup, kui seda tarnitakse väljastpoolt Eestit, sh ettevõtte põhivarana kasutatav kaup. Statistikaametile tuleb Intrastati aruandeid esitada nii sisseveetava kauba kui ka transiitkauba kohta. Liiklusregistrisse kantakse mootorsõiduk alles siis, kui sellega soovitakse Eestis liigelda, seega ei kajasta liiklusregister kogu teavet, mida läheb vaja väliskaubandusstatistika tegemiseks.

Seoses sellega, et ettevõtjad esitavad Eestisse toodavate mootorsõidukite kohta andmeid ka Maksu- ja Tolliametile (MTA), on oluline silmas pidada hinnangut, mille Riigikohus on andnud MTA ja Maanteeameti mootorsõidukite registreerimisel tehtavale koostööle. Riigikohtu halduskolleegiumi 07.06.2018 otsusest (asjas nr [3-16-586](#)) järeldeb, et kui MTA ei kohusta isikule esitama teavet haldusaktiga, võib isik jätta teabe esitamata. Kui Maanteeamet keeldub sõiduki registreerimisest seetõttu, et MTA-le teavet ei antud, saab isik esitada vajaduse korral kaebuse (otsuse p 11).

Maksu- ja Tolliametile ei ole seadusega antud õigust teha sõiduki registreerimisega seotud toiminguid ning Maanteeametil puudub õigus volitada MTA teenistujaid Maanteeameti nimel menetlustoiminguid tegema (otsuse p 15). Seega peaks MTA põhjendama, kuidas seondub MTA-le dokumentide esitamine maksude tasumise kontrollimisega. Kui Maanteeamet on kaasanud MTA ametiabi korras, tuleb igal konkreetsel juhul eraldi hinnata, kas seaduses sätestatud ametiabi eeldused on täidetud (otsuse p 16).

Niisiis peaks MTA Teile selgitama, milleks ja millise menetluse raames amet teavet küsib. Kui MTA ei küsi teavet maksumenetluse raames, vaid osutab Maanteeametile sõiduki registreerimise toimingute tegemisel ametiabi, tuleb MTA-l selgitada, miks on konkreetsel juhul vaja ametiabi osutada.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise